

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi és
ünnepi utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 105. szám.

Nagy-Várad.

Csütörtök, 1913. május 8.

A VÁROS

3 milliós kölcsöne.

PÉNZ ÁLL A HÁZHOZ.

Nagyvárad városának több millió kölcsönre van szüksége, hogy a már megszavazott sürgős közintézmények megvalósítását eszközölhesse. Ezek közül egyik-másik anynyira sürgős, hogy mielőbb meg kellene az építést kezdeni, de nincs reá pénz.

A polgármester már idestova egy év óta fáradozik, hogy a szükséges kölcsönt megszerezze, de még eddig minden fáradozás sikertelen volt.

A gazdasági helyzet pedig napról-napra rosszabbodik; az építőipar pang és sem az iparosnak, sem a munkásnak nincs keresete, tehát éppen az utolsó óra volna, hogy a város a középítkezések megkezdésével segítene némiképp a sanyaru állapotokon s munkához juttatná a munkanélkülieknek legalább egy részét.

Az eddig híresztelt francia és angol kölcsönökről szóló ajánlatok nem voltak komolyak; a francia és angol milliók, az ígért magas províziók dacára csak nem jönnek.

Most végre, ugyilátszik, elmondhatja a polgármester, hogy pénz áll a házhoz.

Ugyanis a berlini Viktoria biztosító társaság, amely a kontinens egyik leggazdagabb intézete, tett ajánlatot Nagyvárad városának, 3 millió korona kölcsönre.

Dárdai Ede, az intézet budapesti igazgatója hozta magával az ajánlatot a kölcsönről. A Viktoria 3 évre adja a 3 millió koronát és pedig 6 százalék kamattal. Ezen-

kívül fizetni kell a városnak egy összegben a kölcsön felvételénél 4 százalékos szerzési jutalékot. Tehát a három évben, évenként 7-33 százalék esik kamattal és jutalék címén.

A kölcsönt, ha az egyezség létrejön, két részletben kapja meg a város és pedig ez évi június 1-én és augusztus 1-én.

A tanács körében csak az iránt merültek fel kérdések, hogy az új kölcsön minő hatással lesz a jövő évi költségvetésre, mivel 180,000 korona új kamattal fedezéséről kell gondoskodni, továbbá a visszafizetés módozatai még tárgyalást igényelnek.

Arra nézve, hogy nem túl magas-e a 4 százalék szerzési jutalék, valamint az irányban, hogy ha a fel nem használt részét a kölcsönnek a helybeli pénzintézetben helyezni el, minő kamatot kapna a város, — a pénzintézetek vezetőit óhajtja megkérdezni a városi tanács.

Amint a tanács megállapodik, az ügyet áteszik a pénzügyi szakbizottsághoz is.

Lukács Bécsben. Lukács László miniszterelnök e hét végén, valószínűleg pénteken, Bécsbe utazik, hogy kihallgatáson jelenjék meg a király előtt. A miniszterelnök ez alkalommal jelentést tesz a királynak a harmadik ülészak vihartalan megnyitására. Lukács ezenkívül tárgyalni fog a bécsi körökkel a külpolitikai helyzet és a katonai kérdések tárgyában.

Az új Lukács—Désy pör. Ma híre járt, hogy a miniszterelnök pörét már május 26-án fogják újra tárgyalni. Ezzel szemben biztos információink alapján jelenthetjük, hogy erről egyelőre szó sem lehet, mert az iratok még az ügyészségen vannak, de meg-

Baloghy bíró most nem is tűzhet ki főtárgyalást, mert Horváth táblai tanácselnök vizsgálja a törvényszék ügymenetét.

Békés hírek a Balkánról.

Három nap óta békés hírek jönnek a Balkán felől. Nemcsak Montenegróba nem kell bevonulnia hadseregünknek, hanem Albániába sem.

Most már kitűnt, hogy Essad basáról szóló az a híresztelés, hogy fejedelemmé proklamáltatta magát és lázítja Albániát csak Nikitáék kortesfogása volt. Ellenkezőleg áll a dolog. Essad basa pacifikálni akarja Albániát, fel is ajánlotta erre seregét, mely az albán nemzeti hadseregnek magva lenne. A szerbek már kivonultak Albániából, Szkutari kiürítése megkezdődött, Törökországnak pedig sokkal több a baja, sem hogy Albánia protegálására vállalkozhatnék.

Igy azután feleslegessé válik a mi albániai masirozásunk is.

De azért egyelőre még jó lesz minden eshetőségre készen lenni s azért még nem bocsátják haza a rezervistákat.

A háborúról szóló tudósításaink a következők:

Elmarad a katonai akció.

Bécs, május 7.

Ausztria és Magyarország meg Olaszország albániai közös akciójáról *nincsen többé szó.* A bécsi irányadó körök határozottan ellene vannak az expedíciónak s azt hiszik, hogy Olaszországban sincsen nagy kedv ennek a tervnek keresztülvitelére, különösen miután a szerb és montenegrói forrásokból Essad basáról terjesztett hírek céltalossáknak és hamisaknak bizonyultak.

SZEPESSEGI és RUMBURGI VÁSZNAK
Asztalneműek, Schroll-féle schiffonok
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMŰEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZÖNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

**PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN
BESZEREZHEŐK**

CZILLÉR IMRE

NAGYÁRUHÁZABAN SZENT LÁSZLO-TÉR 2. SZÁM.

Most azon fáradoznak, hogy Esszád basának az ideiglenes kormányval való együttműködését biztosítsák.

Nikita nyilatkozata.

London, május 7.

Szkutari jövő csütörtökön fogják a hatalmaknak átadni. Az angol vörös kereszt bucsuja alkalmával a király ezt mondta:

— Európának visszaadtam a békét. Lemondtam Szkutariról. Európa örülhet, de Montenegróra szomorú napok következnek.

Essad basa nem albán fejedelem.

Bécs, május 7.

Jól értesült körökből eredő hír szerint Ausztria-Magyarország és Olaszország azon célja elérésére, hogy Albániában rendezett viszonyok teremtsenek, új és sikerrel kecsegtető eszközre talált.

Tudvalevőleg a valonai osztrák-magyar, olasz és francia konzuli ügyvivők néhány nappal ezelőtt a Tiranában tartózkodó Essad basa elé utaztak, hogy a róla elterjedt hírek valódiságáról meggyőződést szerezzenek. Kiderült, hogy a szerb, montenegrói és görög részről lanszirozott hírek erősen túlzottak voltak.

Essad basa nem kiáltotta ki magát Albánia királyává vagy fejedelmévé, sőt tekintélyes csapataival a rend fentartására törekszik és az ideiglenes albán kormányval, amellyel szemben mindenféle ellenséges tervet tulajdonítottak neki, tárgyalásokat folytat. Mivel a provizórikus kormány a szükséges tekintély miatt és a rend fentartása érdekében szüksége van némi fegyverekre támaszkodó erőre, merült fel a gondolat, hogy e célra Esszád basát használják fel s az ő serege lesz majd az albán nemzeti hadsereg magva.

Ausztria-Magyarország és Olaszország ennek következtében megegyeztek, hogy oda fognak hatni, hogy Essad basa és az albán kormány között ily irányu megegyezés jöjjön létre. A kérdés ily megoldását két szempont segítené. Az első, hogy a török kormánynak minden ellenkező híreszteléssel szemben, semmi kedve magát beleártani az albán válságba, mert a dolgok jelen állása szerint török szuverenitásról Albániában szó sem lehetne, másodsor Albánia kiürítése már nagyon előrehaladt s nemsokára valamennyi szerb csapat kivonul.

Elindul a tengerész-különítmény Szkutariba.

Páris, május 7.

A nemzetközi tengerész-különítmény a mai napon partra fog szállani. A hatalmak már megegyeztek a különítmény eljárásának részleteiről és a nemzetközi flotta parancsnoka már megkapta az erre vonatkozó utasításokat. A tengerész-különítmény parancsnoka egy osztrák-magyar tengerésztiszt lesz.

Szkutari kiürítése.

Cattaro, május 7.

Szkutari péntekre való kiürítése megkezdődött. A városban maradt ötezer montenegrói katona lassankint kisebb szakaszokban elhagyja a várost.

A török sereg kivonulása Albániából.

London, május 7.

A porta értesítette a hatalmakat, hogy Dsavid pasa seregeit visszarendeli Albániából és kéri a hatalmakat, hogy eszközöljék ki a görög kormánynál, hogy a török csapatok hazaszállítását ne akadályozzák. — A porta közölte még, hogy a csapatoknál levő albán legénységet elbocsátja. A hatalmak eleget tettek a porta kérésének és így a török vadersereg utolsó maradványa már legközelebb szintén elhagyja Albániát.

Éhség Szkutariban.

Bécs, május 7.

Az „Albanische Korrespondenz“-nek jelentik Szkutariból: Az az éhség, a melyet a városba hoztak, édes kevés, nem jut belőle mindenkinek még egy napra sem és az inség igen nagy. Az alsóbb néposztályokat előnyben részesítették az éhség kiosztásánál, pedig a tehetősebbek is éheznek. Szerreggi érsek teljesen jól érzi magát.

Béketárgyalás előtt.

London, május 7.

A török nagykövet tegnap megjelent sir Edward Greynél és hivatalosan tudatta, hogy a porta már elküldte megbízottait a béketárgyalásokra és a török delegáció még e héten Londonba érkezik. Közvetlenül a török nagykövet utján jelentkezett sir Edward Greynél Gennadios görög követ, majd Madjarow bolgár követ s megbeszéltek az angol külügyi államtitkárral a béketárgyalások programját.

Minden rendben.

Bécs, május 7.

A külügyi helyzet teljesen megváltozott. A két nap előtti nagy veszedelem elmúlt és diplomáciai körök biztosra veszik, hogy a Szkutari kérdés békés rendezése után az albán kérdések is ugyan így intéztek el.

A hatalmak akarata.

London, május 7.

A holnapi értekezlet meg fogja állapítani, hogy a hatalmak akarata érvényesült. A helyzetet nagyon optimisztikusan ítélik meg.

Katonai készenlétben maradunk.

Bécs, május 7.

Katonai körökből értesülünk a következőkről: A monarchia déli határain és kikötőhelyein levő katonai készenlét egyelőre

megmarad. A helyzetet még mindig nem tartják teljesen világosnak és mindaddig, amíg Albániában a békés rend és nyugalom biztosítva nincs és amíg a balkáni államok le nem szerelik csapataikat, addig a monarchia, bár újabb katonai előkészületeket nem tesz, de az eddigieket fentartja.

Mindaddig, amíg a hivatalos jelentések meg nem érkeznek arról, hogy a rend minden vonalon biztosítva van, készen kell lennünk váratlan eseményekre és arra, hogy esetleg gyors beavatkozás szükséges. Hasonló magatartást tanusít Olaszország is. A további csapatösszevonásokat ott beszüntették, de a kikötőben történt eddigi intézkedéseket meghagyják és az összpontosított csapatok is mostani helyükön maradnak, de sem Olaszország, sem a monarchia újabb katonai intézkedéseket nem tesz.

Holnap összeül a szkupstina.

Cetinje, május 7.

Holnap összeül a szkupstina, hogy a koronatanács Szkutari kiürítéséről hozott határozatát jóváhagyja. A szkupstina összetétele teljesen bizonyossá teszi a kormány előterjesztésének elfogadását. A király magához hívatta a szkupstina legkiválóbb tagjait és bizalmas közléseket tett nekik.

Hogy néz ki az egyszerűsítés az árvaszéknél?

1903-ban nagy közigazgatási egyszerűsítési láz uralkodott az egész országban. Azóta a tapasztalat bebizonyította, hogy az egyszerűsítés alig vált be egy-két helyen, de nagy általánosságban folytonos javítgatásokra volt szükség, hogy össze ne omoljon az egész rendszer.

Különösen fiaszkót vallott az új rendszer azokban a vármegyékben, ahol évenként százezerre menő ügyeket intéznek el, mint Biharmegyénél is. Mikor a hibákra lassanként rájöttek, kiderült az is, hogy az egész egyszerűsítést olyan vezetők készítették, akik nagyon kevés tapasztalattal rendelkeztek.

Az egyszerűsítés nehézségeit legjobban illusztrálja az, hogy amit az előtt elvégzett 3 hivatalnok, most megfeszített munka mellett sem képes elvégezni. És a nehézségek egyre nőnek.

Biharmegyénél legjobban érezte és érzi ma is az egyszerűsítés terhét az árvaszék. Ma már itt, ha egy 1889 évbéli hagyatékot akar kikutatni valaki, két embernek kell rajta dolgozni két órán keresztül, míg végre rátalál, míg a régi rendszer alapján elég volt 5 perb.

Az új rendszer annyira szaporította az iratesomókat, hogy ma a vármegyei árvaszék irattára hat teremben nem fér el. Hiába való minden rendezés, az iratok egymásra rakva hevernek, mintha csak költőzködésben volnának. Elképzelhető már most, mily nehéz-

Keztyük tu h a l m o z o t t r a k t á r m i a t t m é r s é k e l t á r o n á r u s i t t a t n a k e l . **Fehér János**

Női bőrkeztyü 1-20 K-tól, férfi bőrkeztyü 2 K-tól kaphatók. keztyüs és kötszerész üzletében
Saját gyártmányu keztyük tisztítása 16 fillér. Saját gyártmányu keztyük javítása díjtalan. **Bémer-tér** (Telefon 419. sz.)

ségekkel kell küzdeni a hivatalnokoknak, ha ebben az iratokban dolgozni akarnak.

A folyton növekvő nehézségek már az árvaszéki ügymenetet is veszélyeztetik. Verner Kálmán elnök tegnap erről a dologról jelentést is tett az alispánnak. A jelentés szerint ha így fog tartani az állapot, akkor az árvaszéki kezelés esődöt mond. A bajon azonban hirtelen nem lehet segíteni.

A mai rendszer pedig tarthatatlan, mert egy évtized mulva oda fog fejlődni, hogy hetek kellenek egy-egy ügy előadásához. Addig is míg gyökeres reform alá veszik az egyszerűsítés által megnehezített kezelést, kéri az elnök, hogy legalább egy szobára való iratot helyezzenek el a vármegyei főlevéltárban.

Ez ugyancsak jelentéktelen segítség lesz, mert ezek az iratok egy-két év alatt újra visszavándorolnak a többször említett szabályok alapján az árvaszékhez. Ma már azonban oly szorult helyzetben van az árvaszék, hogy ezt a rövid lélekzetvételt is ki kell használnia. Verner Kálmán arra kéri az alispánt, hogy sürgősen vitesse át a levéltárba az iratokat.

Biharmegye a múlt hóban.

A közigazgatási-bizottság ülése.

Biharmegye közigazgatási-bizottsága tegnap tartotta meg május havi ülését Miskolczy Ferenc főispán elnöke alatt. Az ülés iránt szokatlan érdeklődést tanúsítottak, a tagok, akik csaknem teljes számban jelentek meg. A tárgysorozat nagyon szürke ügyeket tüntetett fel.

A belényesi új tanfelügyelő.

Az ülés tekintettel a kevés tárgyra, a rendes időtől eltérőleg fél 10 órakor kezdődött. Miskolczy Ferenc dr főispán az ülés megnyitása után bejelentette, hogy a vallás-és közoktatásügyi miniszter a belényesi tanfelügyelőségi kirendeltség élére Csapó Kálmánt nevezte ki. Csapót, — aki most jelent meg először a bizottság ülésén — üdvözlöi a főispán és kijelenti, hogy fontos munkájában mindenkor támogatni fogja. Csapó Kálmán megköszönte az üdvözlést és kijelenti, hogy feladatának teljesítésében tőle telhetőleg legjobban fog eljárni.

A tanfelügyelői kirendelt bemutatkozása után a közállapotokról szóló jelentéseket terjesztették elő. Az előadók jelentése szerint a közállapotok kielégítőek voltak.

Beszűntetik

a diószegi gyámpénztárt.

A tegnapi közigazgatási ülésnek legérdekesebb tárgya volt a bihardióségi gyámpénztár ügye. Hónapokkal ezelőtt megirtuk már, hogy ezzel a gyámpénztárral egyáltalán nincs megelégedve Verner Kálmán árvaszéki elnök. A rendszeres vizsgálatok alkalmával oly nagy mérvű szabálytalanságokat talált, hogy az árvák érdekében sokkal célszerűbbnek találta a pénztárnak a központba való

beolvasztását. A közigazgatási bizottság véleménye alapján a miniszter el is rendelte a beolvasztást.

A rendeletet azonban nem hajtották végre, mert a képviselőtestület ragaszkodott az intézményhez és minden befolyást megmozgatva keresztülvitte Lukács miniszterelnök-nél, hogy próbaidőt adtak a községnek. Azóta Verner Kálmán újból megvizsgálta a gyámpénztárt, azonban most is szabálytalanságokat talált. A vizsgálatról jegyzőkönyvet vettek fel és annak alapján a tegnapi közigazgatási bizottsági ülésen javasolta, hogy szüntessék meg a pénztárt. A közigazgatási bizottság a javaslatot elfogadta. Ezzel a diószegi gyámpénztár sorsa meg van pecsételve, mert most már a miniszter sem fogja tovább engedni szabálytalanságok özönében bukdaesolni a fontos intézményt.

Megkezdik a vámszedést.

Fontos jelentőségű ügy került ezután tárgyalásra. May Sándor jelentette be, hogy június elsején megkezdődik az általános vámszedés Biharmegyében. Ötvennél több vasuti állomáson fognak 2 fillér vasút szedni 100 kiló áru után. Ez az új jövedelmi forrás jelentékenyen fogja emelni az utépitési kiadások fedezetét.

Fegyelmi ügyek.

Végül fegyelmi ügyekre tért át a bizottság.

A biharpüspöki jegyző és közgyám ellen a bizottság árvaügyekben tanúsított szabálytalanság miatt elrendelte a fegyelmi vizsgálatot. Medzihrádszky Gáspár szolgabíró, mivel négy rendbeli sajtóvétségben jogerősen vád alá volt helyezve, a bizottság felfüggesztette állásától.

Ezzel az ülés déli 12 órakor véget.

A rendőrkérdés.

Komoly városatyák figyelmébe!

*

Uraim! Az önök szép palotájának van egy hatalmas szárnya, amelyet rendőrségnek hívnak. Mondják meg őszintén, hányszor hivatkoztak önök büszkeséggel erre a rendőrségre?

És mit gondolnak, kinek a bűne az, hogy nem lehetünk büszkéek a rendőrségünkre? Beszéljünk már egyszer komolyan és elfogulatlanul erről a kérdéstről. Mert eddig csak véres rendőrdramák alkalmával zudult fel bennünk a nagy humánus érzés. Mikor egy-egy rendőr menekült a nyomor elől, akkor csóválták a fejüket a nagyfejűek:

— Szegény, szegény rendőr!...

Aztán a kutya se törődött tovább a rendőrkérdéssel. A közönség szívesen olvassa a lapok kirohanásait, egy-egy brutalitás után, pedig azt az ujságírókat nem az a cél vezette, hogy ilyen éles támadásokkal mulattassa a publikumot. Nem. Minden rendőri brutalitásnak, vagy bakklövésnek elítélése kettős tendenciával bír.

Egyrészt a rendőrséget akarjuk figyelmeztetni, hogy nem így szokás a közérdeket szolgálni, de másrészt ébren akarjuk tartani a közönséget a rendőrkérdést, folytonos figyelmet és érdeklődést akarunk számára biztosítani. Roppant nagy szüksége van erre az érdeklődésre a rendőri intézménynek, de sajnos, eddig úgy látszik, nem sikerült a sajtónak semmit sem elérni a nagyközönség előtt.

Mutatja ezt az a körülmény, hogy soha egy hang sem emelkedett a főkapitány évenként jelentkező kérelme mellett, hogy szaporítsák a legénységet.

Gyökeres, hatalmas változtatásokat, átszervezéseket, államosítást kellene itt keresztül vinni, de ezek olyan gyönyörű és távoli problémák, amelyeket a közhit a jövő zenéjének tart.

Ne szégyeljük beismerni, hogy rendőrségünk nem megfelelő. És ez nem az ő hibájuk, hanem a mienk. A legutóbbi betöréses világ szegyenletes állapotokról tesz bizonyosságot. De mi, akik egész a lelke mélyéig ismerjük ezt a rendőrséget, egész nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy sem a betörések virágzásának, sem a teljes eredménytelenségnek nem ők az okai.

A város óriási területén elvész az a néhány ember, amelyik öt-hat kilométeres körzeten őrököl. Tessék csak elgondolni, hogy éjjel egész Olasziban 6 rendőr áll őrt, azok is a Rákóczi-úton vannak. Az egész Réten egyetlen egy sincsen. Ha több lenne a poszt, lehet, hogy kevesebb volna a betörések száma. De még mindig nem biztos, hogy több lenne az eredményes nyomozások száma.

Ennek az oka szintén belső baj. Az egyes rendőrtisztek elé annyi akta-anyag kerül, az izgalmas, mozgalmas város annyi haszontalan papiros-munkát ad (kihallgatások, jegyzőkönyvek, szemlék, stb.) hogy a rendőrtiszteknek pályájuk legszebb, legizgalmasabb és leghasznosabb ágának: a nyomozásnak végzésére nem hagy elég időt és munkakedvet.

Uraim! Ne várják be azt az éjszakát, amikor a rendőrtisztekhez és a városatyákhoz fognak betörni. Mert ilyen viszonyok közepette ez az éjszaka már nem is olyan messze van. Azt se irigyeljék, hogy a fiatal városatyaóriások a színház, mozik és új pártok kérdései révén kerülnek magasra. Ők még érdekelt felek e téren. De önöknek szegyenük, hogy a közbiztonsági intézmény gyenge. Hát nem akad Nagyvárad parlamentjében egyetlen egy névvel, tehetséggel és presztízzsel rendelkező férfiu, aki szőnyegre hozza, vitassa, bizonyítsa, védje és diadalra vigye ezt a súlyos kérdést!...

Soha se bizakodjanak az államosításban. Ez utópia. Kaptunk 27.000 koronát. Ebből még nem lehet olyan rendőrséget teremteni, mint amilyenről Gerő Ármán álmodozik. Legyen ez az összeg az alap. Az organizálás többi költségét viselje a város.

Hát mindig a „Betörők városa” lesz

8 hó végéig rendkívüli leszállított árak! Elegáns kostümök 25 K-tól, divatos felöltők 18 K-tól, lüszterből 12 K-tól, szövet- és gyapju delin pongyolák 12 K-tól, mosó cretonból 6 K-tól, izléses blousok selyemből 7 K 50 f.-től, szövet- és gyapju delinből 5 K-tól, Madeira és grenadinból 3 K 80 f.-től, kitűnő aljak szövetből 7 K 50 f. től, **Gyermekruhák ugyszintén** vászonból 5 K-tól.

női- és leányka kalapok nagy választékban HEVESI „Párisi divatáruházában” Nagyvárad (Zöldfa-utca.)

Nagyvárad? Örökös vagyoni és személyi bizonytalanságban él a város és nem akad egy városatyja, aki ezt szóvá tenné. De ha véletlenül ma éjjel betörnének valamelyikhez és elvinnék aranyát-ezüstjét, akkor csinálna egy diszkirohanást a rendőrség ellen. Ez biztos.

A világjáró francia.

*

A Tiszántul olvasói emlékezhetnek arra a kis francia emberre, akiről a múlt hét szombatján írtunk. Mosse Henrik a neve a világjáró franciának, aki hallatlan energiával harmadszor járja be a nagyvilágot.

Első ízben egy nappal később érkezett Párisba, mint kellett volna. És elesett a díjtól. Két fáradságos esztendeje, veszedelmekben gazdag, örökös bizonytalanságban, részvétlen idegenek között eltöltött két hosszú éve veszett kárba. De ez nem csüggesztette el. Bizonyítja ezt az a körülmény, hogy azóta másodszor köti fel a batyut.

El lehet gondolni, hogy egy ilyen ember mennyit lát, hall, tapasztal, mennyi minden megkeresztül s mikor visszaérkezik az otthoni ismerős és egyszerű környezetbe, mennyi rengeteg reminiscencia ébred a lelkében. A kis párisi maisonban családja bizonyára remegve gondol az apára, aki vékony fekete trikóval csontos melle fölött nagy szeges cipőben valahol távoli országok hideg hegyein méri a nagy utat...

Bérmennyire fásuljon is el egy ilyen ember lelke, azért mégis végtelenül jól esik neki, ha jó akarattal, szívélyességgel találkozik. Hosszu utjában bizony elégszer megtörténik, hogy durván bánnak vele.

Nagyváradra azonban nem panaszkodhat. Jánossy Gyula főkapitányhelyettes a legnagyobb készséggel igyekezett elhelyezni őt a legjobb utasszállodába, megkínálta finom szivarral s előre értesítette a kolozsvári rendőrséget, hogy fogadják szívesen Mosset.

Mosse hálás is volt ezért, de legjobban meglepte őt a váradi lapok írása. Megkérte Bíró József rendőrtisztviselőt, hogy fordítsa le neki franciára a cikkeket, amelyeket róla írtak.

Mosse el volt ragadtatva attól, hogy mennyire tudják méltatni és értékelni az ő vállalkozását.

— Sehol nem találkoztam ilyen szimpátiával. A német vidéki városokból éjjel kellett kiszöknöm, — mert gyűlöltek francia voltomért. Oroszországban folyton motoztak, zsidó kémnek néztek. Csak Japánban vezettek be családi tűzhelyek mellé, Jokahámában is írtak rólam. Ime, itt van uti könyvemben a lap, amely rólam írt.

S temérdek ritkaság, aláírás, bélyeg között szépen beragasztva áll a japán újság cikke.

Ezt a könyvet ő beadja a párisi Geografiai Társaságnak, amely nagy összegért váltja meg és elhelyezi muzeumában.

Ebbe a könyvbe ragasztotta be Mosse a *Tiszántul* közleményét is. Ez nyerte meg legjobban tetszését. Minden bizonnyal kedves emléket vitt el ebben Nagyváradról. Mi pedig örömmel jegyezzük ezt fel, mint érdekes apróságot. Két, három, esetleg tíz év múlva valamelyik öreg francia geografus kezébe kerül az értékes album. S az öreg akadémikus, ha lefordítja a cikket, majd nagyot fog nézni, hogy abban az ázsiai Magyarországon mennyire meg tudták becsülni a finom francia embert.

..HIREK..

...

* **Személyi hírek.** Dr. *Belopotoczky* Kálmán v. b. t. t., nagyprépost néhány heti tartózkodásra Abbáziába utazott. Dr. *Hoványi* Géza orsz. képviselő Nagyváradra haza érkezett.

* **Pályázat a József-intézetbe.** A nagyvárad Szent József-intézet alapítványos helyeire a pályázati határidő *julius hó 15-ig* tüzetett ki, mely napig bezárólag a keresztlevéllel, iskolai, szegénységi, orvosi és védhímlő-oltási, illetőleg újraoltási bizonyítvánnyal, valamint a képesítést igazoló egyéb okmányokkal kellően felszerelt folyamodványok az egyházmegyei hivatalba küldendők. Az ugyanazon intézethez csatolt *Ujváry Ödön*-féle rokonsági alapítvány üresen áll, mely alapítványi helyre *julius hó 15-ig* szintén pályázat van hirdetve. Egyszersmind üresen áll a *Winkler*-féle alapítvány, amelyre egy, az alapítónak rokonságából származó román. kath. vallású fiú azzal a föltétellel lesz fölvehető, ha az alaptőkének még nem elegendő jövedelmét évenként 120 koronával pótolja.

* **Az orvostovábbképzés tanfolyama.** Az „Orvosi továbbképzés” mai, esütörtöki műsorán dr. *Konrád Jenő* és dr. *Balla Vilmos* az előadók. Mindkét előadás a bábaképzésben lesz megtartva. Kezdeté 9 órakor.

* **Eljegyzés.** Szép Bálint magyarcsékei segédjegyző most tartotta meg eljegyzését *Bíró Irénkével*, *Bíró Sándor* szombatsági körjegyző hugával Budapesten.

* **Pályázat a nagyvárad-ujvárosi plebániára.** Gr. *Széchenyi Miklós* v. b. t. t., megyés püspök pályázatot nyitott a dr. *Vucskics Gyula* kanonokká történt kinevezése folytán megüresedett nagyvárad-ujvárosi plebániajavadalomra. A pályázati kérvények május 25-ig az egyházmegyei hivatalhoz nyújtandók be.

* **Meglopott királyi herceg.** A bécs—pozsonyi vasuti vonalon a múlt hónap 30-án ellopták *Albrecht királyi hercegnek*, *Frigyes királyi herceg fiának* utitáskáját. A táskán *E. A. F.* kezdőbetűk voltak és nagyon sok emléktárgy volt benne, többek közt egy fából faragott feszület a következő

fóliárral: *Kedves fiamnak, első bérmálásakor* 1909. május 8. Volt benne egy vadász-könyv *Frigyes királyi herceg ajánlásával* és egy írott imakönyv *Izabella királyi hercegnőnek*, a kárvallott *Albrecht királyi herceg* édesanyjának aláírásával. Hogy a lopást hogy követték el, nem tudják.

* A városi vasut és az őssi-váradvelencei vasut közgyűlése.

Az őssi—váradvelencei vasut részvénytársaság tegnap tartotta a Kereskedelmi Csarnokban közgyűlésétj *Urban Adolf* elnöklete alatt, amelyen a kereskedelmi miniszter részéről dr. *Ott János* miniszteri tanácsos is megjelent. Ott voltak továbbá dr. *Hoványi Géza*, *Krausz Dávid*, dr. *Wawrek Kálmán*, dr. *Medvigy Gábor*, *Nemes Henrik*. Tudomásul vették az igazgatóság 1912. évi jelentését, valamint a zárszámadásokat és mérleget, amely szerint a nyereség 25652 kor. 45 fillér volt. A felmentményt megadták. Az igazgatóságot újból megválasztották. — Délután a Nagyvárad Városi Vasut részvénytársaság tartotta közgyűlését, amelyen ugyanazok voltak jelen. Az igazgatóság jelentését és a mérleget elfogadták. Új igazgatókká megválasztották *Pfeifer Gyula* aradi vasuti üzletvezetőt és *Telegdy József* országggyűlési képviselőt. A részvénytársaság az évi nyereségből 20,000 koronát megszavazott a magyar vasuti és forgalmi részvénytársaság személyzetének nyugdíjalapjára.

* **Növendék-papok felvétele.** A nagyvárad egyházmegye papnövendékei közé felvétetni óhajtó, keresztlevéllel s az utolsó iskolai évről szóló bizonyítvánnyal ellátott legalább a gimnázium VI. osztályát végzett ifjak fölveteli vizsgálatának idejéül *julius hó 2-ik napja* tüzetett ki, melyen a pályázóknak személyesen kell megjelenni, okmányaikat pedig már a megelőző napon lehetőleg délelőtt az egyházmegye hivatalban benyújtani.

* **Darvas Imre halála.** *Darvas Imre*, a Laroche és Darvas erdővállalat részvénytársaság igazgatója, tegnap reggel elhunyt. Dacára, hogy az orvosok már hetekkel ezelőtt kijelentették, hogy az életét nem lehet megmenteni, halála mégis az egész városban meglepetést keltett. Hónapokkal ezelőtt kinzó epebántalom lépett fel nála, amelyet Bécsben megoperáltak; a tanárok állítólag operálás közben látták, hogy májrákja van. Ez okozta halálát. Életerős férfi volt, míg a betegség ágyba nem döntötte s fáradhatlan munkával vezette az óriási Laroche és Darvas faipari vállalatot, amely alig egy éve részvénytársasággá alakult. Tagja volt a nagyvárad László király szabadkőműves páholynak. Elhunytát neje és két kis gyermeke és előkelő rokonsága gyászolja. Temetése holnap, pénteken délelőtt 10 órakor lesz a *Rimanóczy-utcai* házból. Az elhunyt vezérigazgatója volt a Laroche és Darvas részvénytársaságnak; tekintve azonban súlyos betegségét, a részvénytársaság már előzőleg gondoskodott a vezetésről s így azt a haláleset nem érinti és nem befolyásolja. Különben is a társaság az elhunyt életét 1 millió koronára biztosította a vállalat javára.

HERBST

Arany-, ezüst-
ékszer és óra
: áruháza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.

Guttman-ház (Barza Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ebresztőprák 2.50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár
18—14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olcsón eszközöltenek.
Szemüvegek beteg szemekhez or-
vosi recept nélkül kaphatók.

* **A vasuti üzletvezetőség telkének ügye.** A Nagyváradon felállítandó vasuti üzletvezetőség részére tudvalevőleg az ingatlan értékesítő részvénytársaság Rókácz-úton, a Gerliczy-utca közelében levő telkének megvételét határozta el Nagyvárad város törvényhatósága s a közgyűlés határozatát felküldték a belügyminiszterhez. Mint értesülünk, a belügyminiszter hozzájárulását végezt az ügyet áttette a kereskedelmi miniszterhez, aki a közgyűlés határozatát már aláírta. Most visszakerül az ügy a belügyminiszterhez, aki a szakminiszter hozzájárulása után valószínűleg jóváhagyja a közgyűlés határozatát.

* **A királygyilkos halála.** Skinaz Sándor, aki György görög királyt meggyilkolta, tegnap Szalonokiban öngyilkosságot követett el. A merénylet félkilenc óra felé két esendő és egy fogházfelügyelő kíséretében a vizsgálóbíró szobájába vitték. Az épület előtt a fogházfelügyelő kiszállott a kocsiából, a csendőrök bevezették Skinazt a fogházfelügyelő szobájába, azután eltávoztak és az épület előtt állottak őrt. Az irodában még két bírósági szolga volt, akik közül az egyik rövid idő múlva eltávozott. Ezt az alkalmat fölhasználta Skinaz és a tiz méter magas ablakhoz sietett, ahonnan leugrott az udvarra. Nyomban meghalt. Az ügyészség vizsgálatot indított.

* **Repülőgéppel az Atlanti-óceánon át.** A Daily Mail néhány hónappal ezelőtt díjat tűzött ki az Atlanti-tenger átrepülésére. A lap szerkesztősége ma Newyorkból táviratot kapott, a mely szerint egy Macyge nevű amerikai aviatikus Wright-féle repülőgépen pályázni fog a díjra. Az aviatikus Newportban fog föl szállni és a verseny föltételének megfelelően Angliában fog leszállni.

* **Megszökött vevő.** Tegnap délután majdnem becsapta Róth A Gyula kereskedőt egy jól öltözött ficsur. Beállított Róth zöldfa-utcai divatáru üzletébe, összeválogatott több száz korona áru értékes anyagot s fölényes nonszalausszal mondogatta a kereskedőnek:

— Küldje haza a lakásomra a Rimánóczyba.

A kereskedő inasa nyomban elindult az ismeretlen után. Mikor felértek, az idegen letéttette az árut és azt mondta, hogy mindjárt hoz pénzt. S a Royal felőli oldalon eltávozott a szállodából. Az inas várt egy darabig aztán levitte az árut a kereskedésbe és jelentette, hogy az idegen egy óra múlva sem jött vissza. Alapos a gyanu, hogy csalóval volt dolga a kereskedőnek, aki valószínűleg a Kolozsvári vonattal el is utazott. Csalása azonban az inas élelmesége miatt nem sikerült.

* **A Hirlapírók Nyugdíjintézetének közgyűlése.** A Hirlapírók Nyugdíjintéze május 22-én, csütörtökön este félnyolc órakor tartja meg a Budapesti Ujságírók Egyesületének helyiségében (Nagymező-utca 36.) harmincharmadik közgyűlését. A közgyűlés napirendje a következő: A felügyelőbizottság jelentése és az 1912. évi számadás előterjesztése, valamint az ezekkel kapcsolatos javaslatok. Négy igazgatósági tagnak három évre és a felügyelőbizottság tagjainak egy évre való megválasztása. Az intézet tagjainak indítványa, az alapszabályok 35. sza-

kasza értelmében. Beérkezett Márkus Miksa rendes tag indítványa a 6. szakasz második pontjának módosítása iránt.

Kertész S. Sándor

női divatáruházába

Kossuth-utca elején

Telefon 1030.

Telefon 1030.

Nagy választék

szőnyeg, tül, vászon, szövet függönyökben és ágy garnitúrákban. :-

Meglepő olcsó árak

legszebb menyaszszonyi kelengyék, szolid és megbízható kiszolgálás :-

Nyári divat újdonságok megérkeztek!

* **Városunkban egy** mindenképp általánosan ismert, egy fölötté fontos közérdekű intézmény, a **lakáskiadó vállalat** máig is hiányzik. Ezen intézmény — mely hivatva lesz úgy a háztulajdonos, mint a bérlő urak, tehát a város minden lakosának szolgálatot tenni és így az joggal fölötté szükséges, közérdeket szolgáló intézménynek nevezhető, — még e hó folyamán megkezdte működését. **Szacsuvay-u. 12. sz. a.** A vállalat, a mely a T. Háztulajdonos urak támogatásával indul, első sorban is azok mindennemű érdekeit szolgálja, felvilágosításokat ad, okmányokat beszeréz, közigazgatási ügyekben mindenhol eljár stb. stb. külön díjazás nélkül. — A vállalat az öt pártoló t. háztulajdonos és bérlő urak házaiban levő kiadó lakásokat pontosan nyilvántartja, azok bérbeadását **személyes közreműködése által** is előmozdítja, azokról mindenkinek pontos felvilágosítást ad, a szükséghez képest azonban hetenként legalább egyszer **egy kizárólag kiadó lakásokról szerkesztett lapot, utmutatót ad ki, amely minden újságárusnál kapható lesz. Nem szándékunk esetelni az előnyöket, melyeket e vállalat a város lakosságának biztosít; azt mindenki első pillanatban is átláthatja. A vállalat pártolói a kiadó lakásokhoz mérten évi díjat fizetnek, a mely 2 koronánál kevesebb és 20 koronánál több nem lehet.**

* **Két** történelmi nevezetességű kép jutányosan eladó özv. Bereczky Lajosnál Körös-utca 70.

x **Csödtömög eladás.** KLEIN SÁNDOR és VILMOS csödtömögéhez tartozó fiók-üzletekből az áruk u. m.: harisnyák, zsebkendők, parfümök, ernyők és fésű áruk stb. el lettek szállítva s azok rövid ideig Rákóczi-ut 18. alatt lesznek kiárusítva.

x **Hölgyek figyelmébe!** Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnék a legelegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformációk már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatió, hajmosás manicür. Telefon 11—98.

Alulírott ezton hozom a t. c. közönség szives tudomására, hogy boldogult édesatyám **cégfestő műtermét**, melyet eddig is vezettem

DIÓSY SOMA

cég alatt tovább fogom vezetni. Kérem a t. közönséget sziveskedjenek nagybecsű bizalmukkal a jövőben is megtisztelni és előre is biztosítom a legpontosabb és legjutányosabb kiszolgálásról. Tisztelettel

DIÓSY MIHÁLY.

Telefon 839.

(Rosenzweig mider-gyáros mellett.)

x **Különlegességek** érkeztek női és gyermek kalapokban **Ujhelyi Róza** női kalap üzletébe Rákóczi-ut 2. Városi bazár.

x **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-úton, bel- és külföldi szövetszerűlegességek, a melyekből rendkívül kedvezményes árban készítünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costumok készítését már harminc koronától kezdve Szives megkereséseket kérnek Bíró László és Társa uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

* **A koccitartó** közönség szives figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerékgyártó munkáira Bátorhy-u. 9. sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelenek.

x **Szülők figyelmébe!** Bérma és áldozó ruhák legnagyobb választékban Hevesi „Párisi divatáruházában“ Nagyvárad, (Zöldfa-utca.)

x **Modern fényképészet.** Fővárosi mintára berendezett modern fényképészeti műtermemet f. é május 1-től **Szent János-utca 3. szám** alá helyezem át Felvételek jutányos árban egész nap és este 9 óráig villanyfény mellett is eszközöltetnek. Külön **nagyítási műtermet** is rendeztem be, hol életnagyságu képek 7 koronától kezdve megrendelhetők. Minden egyes kép tökéletességeért felelősséget vállalok. Céloom ez által kizárni azokat a silány produktumokat városunkból, melyeket a nagy közönség **utánvételes megrendelés** útján kénytelen elfogadni. Nyers nagyításokat amatőrök és szakemberek részére nagy árkedvezményben készítek. Tisztelettel **Szabó Dénes** fényképész.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szörme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvány** és **Szentmiklós** szücsök, Nagy Sándor-u. 1.

x **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyitott RÁCZ és VASS** női divatszalonban készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **BENEDEK SZAPPAN** óriási darabos és jó **száraz mosó szappan** darabja 30 fillér, **BENEDEK TESTVÉREK** fűszer- és csemege nagyáruházában Zöldfa-u. Telefon 901.

OCCASSIO ELADÁS a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

Tisztelettel értesítjük a nagyra becsült hölgyközönséget, hogy bécsi utunkról haza érkezünk, legújabb parisi és bécsi modellekkel, megtekintés végett kerjük a nagyérd. hölgyközönség szíves figyelmét. Alakítások modellek után, gyászkalapokból nagy raktár. A nagyra-becsült hölgyközönség pártfogásáért esd Könn Eszti utóda Helén.

A fennmistaK kiegyeztek Lu- kácsesal, mert javaslatát elfogadták, hogy választójog helyett ma már öt híressé vált és nélkülözhetetlen **Mlle Juliette** fűző kapnak. **Allandó nagy raktár** angol és francia fűzők, baskótök, melltartók, egyenestartók és fűzővédőkben. Nagyvárad, Színház-u. 4. Emke mellett fűző terem.

Utások, Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél sörészarnokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kittäin boric, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

Kiadó lakás. 5 utcai szoba, előszoba, fürdőszobából és megfelelő helyiségekből álló lakás Szt. László-tér 5. sz. Kováts házban november 1-sőtől kezdve kiadó.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett **electrotechnikai vállalata** Nagyvárad, Bazár épület, színház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

Kossuth-utca 6. sz. ház emeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás mel- lék helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Ingatlan eladás. Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076. Telefon 1076.

Ridzyk József épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legrészesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecsel vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégablak, takaréktűzhelyek, Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

Hölgyek szíves figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzletemet. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel **Braun Margit** Rimanóczy-u. 1.

Valódi Amerikai és Chas-
sals cipők, legjobb Bar a-
lino és Pichler kalapok

REICHARD áruhaza

cégnél szerezhetők be.

A Rákóczi-ut

Telefon 783. :: Telefon 783.

Megjessz az örök béke a háznál, ha a gyermekeknek játékokat, a hölgyeknek ridicült, az uraknak nyakkendőket és sétatöböt a **Parisi bazar-** ban a Sas alatt vásárolunk, hol nem sefejtés, nem parti, hanem szép és ajajleso árúk kaphatók.

Tisztelettel értesitem a nagy- érdemű népi közönséget, hogy cipő, kalap és un-diva üzletemet Bémer-terről Szt. János-utca 3. szám alá Kis pipa vendéglő mellé helyeztem át. Finom férfi és fiu szalmakalapok, szandálok, cipők a legolcsóbb árban kaphatók. Allandó partne vételők. Tisztelettel Fekete Jenő.

A zenészek községe szíves figyelmét felhívjuk, Hamza Jenő primás újonnan szervezett 12 tagu bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb nótákkal szórakoztatja a közönséget. Prágai különlegességekből összeállított nagy színházi vacsora K 1-20, kicsi 80 fillér.

Uj női tambura zenekar a Korona kávéházban. **Koczka** József és **Rücskös** Jozco közkedvelt karmesterek vezetése alatt elsőrangú erőkből összeállított új női tambura zenekar ma és minden nap hangversenyez a legújabb zene és ének- számokból, a társulat tagjai, **Kovács Ilona** sansonett, Szallai Böske kuplé, Péchi Margit népdal, Balázs Manca nemzetközi énekesnők és Böszörményi Béla baritonista és jellemkomikus, a társulat magánzámok- kal működik, mondanunk se kell, hogy a Korona ká- véház estélyei iránt a legmesszebbmenő közérdeklődés mutatkozik.

Két jogász sétál a városban, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barát- jukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divat- ruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett

A városban számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek ta- nácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árúsít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automo- bilforgalmi r.-t.” Szilágyi Dezső-u. 6. sz. a. üz- letében a most érkezett 20 l. e. nyitott **Benz** automobil megtekinthető. — A kocsi rendkívüli izléses és elegáns kivitele méltán feltűnésre tarthat számot. — A cégnek a napokban jelent meg bötartalmu árjegyzéke automobil-felszerelési-cikkekről, mely érdeklődőknek rendelkezésére áll.

Csodaszép csemegeszőllő! Leg- nemesebb hazai és tirioli fajalmák! — Na- ponta friss Carfiol. Idei máltai burgonya. **Fajnarancsok!** Kitünő fehér és piros hegyi- borok, a legolcsóbb árban. **MERTZ NAN-** DOR csemegéüzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

SZÍNHÁZ

Heti műsor!

Csütörtök délután: Az ember tragédiája. (Ifjúsági előadás.) Este: Aranyeső.

Péntek: Cigányprimás.
Szombat: Cigánybáró. (P. Megyery Ilonka felléptével.)

Vasárnap délután: Mexikói leány: este Aranyeső.

Hétfő délután: Hoffmann meséi, este: Cigányprimás.

Az Ember tragédiája — ifju- sági előadásban. Ma csütörtökön dé- után utoljára nyílik meg a Szigligeti szin- ház kárpitja, hogy feltárujanak a nézők

előtt azok a szépségek, amelyeket az Em- ber tragédiájának díszletét nyújtanak. Tiz- szer egymásután, zsufolt házak előtt ke- rült most színre Madách örök remeke, amelynek nagyváradi sorozatos előadásai fényes sikereket értek el. A mai ifjúsági előadás, a darab kivételes hosszúságára te- kintettel délutáni fél három órakor kezd- dik és ezzel véget ér a nagyváradi Madách- ciklus, amely Bihari Ákossal, a jeles mű- vészszel az estén sok elismerést szer- zett a Szigligeti színház buzgó drámai gár- dájának.

Az Aranyeső. Az Ember tragédiája sorozatos előadásai után ma, csütörtökön este újból szóhoz jut a színház operette-együttese, amely az **Aranyeső** mitatja be ez estén, azt a bájos operettet, amely a maga Unceli-smun- cilijával oly gyorsan népszerűsége jutott.

P. Megyeri Ilonka Cigánybá- róban. Szombaton este vendéjáték lesz a Szigligeti Színházban. P. Megyeri Ilonka ur- asszony, a kassai Nemzeti Színháznak volt jeles primadonnája ezen az estén vendégsze- repel a Cigánybáró Szaffijában. A Cigány- bárót ezt a per excellence örök műsordara- bot mindig szívesen látja a publikum s bi- zonyára fokozni fogja az érdeklődést a ki- váló primadonna vendégszereplése is.

REPORTÁZS

A NSE sporteseménye.

A NSE fényesen oldotta meg feladatát, amikor pünkösdi vasárnapra a KEAC-t hívta meg. Athlétikában és footballban fogják ere- jüket összemérni s a küzdelem valóban első- rangu sportesemény lesz.

A 12. számú athlétkai verseny nem- csak, hogy Kolozsvár és Nagyvárad legjobb athlétáit állítja sörömpóba, de olyanokat is, akik az Olimpiádon voltak. Elsősorban dr **Somody István** rekorder és többszörös baj- nok, dr **Somody András** budapesti és Sze- gedey Géza Magyarország bajnoka, az athéni Olimpia magyar kiküldöttje. Ezeket kiegé- szítik **Varga Jenő** a kitünő allarond athléta és több budapesti verseny győztese. **Borbély Lajos** a tavalyi évben szerepelt vidéki ath- léta, **Farkas, Bereczky, Tamássy, Grigássy, Szollár, Sütő, Pinta** stb. stb.

Utána jön a NSE — KEAC football mérkőzése. A birói tisztét **Kürschner Izidor** fogja betölteni s ez már elég garancia a mér- közés lebonyolítására. Az athlétkai verseny 2 órakor, a football mérkőzés 5 órakor kez- dődik.

A NAC pünkösdje. Pünkösdi hétfő- jén igazi ünnepi attrakcióval szolgál a NAC a közönségnek. Nagy anyagi áldozatok árán megszerezte a MTK csapatát, amely csak a legkritkább esetben szokott a vidékre elláto- gatni s ezuttal csak a NAC jöhirneve s a nagyváradi közönség ismert vendégszeretete és sportérzéke indították a kiváló fővárosi klubot, hogy csapatát ide leküldje. A esa- pat a klub legkitünőbb játékosaiól alakul s a közönségnek alkalma lesz pünkösdi hétfő- jén az ország nem egy igazi football nagy- ságával megismerkedni. A NAC csapata mint ellenfél a legnagyobb ambícióval készül a neve-

zetes találkozásra s legjobb tudását akarja kifejteni a nagyvárúri fővárosi csapattal szemben. A mérkőzés vezetésére a két klub közösen dr. Buocz György (Postatak.) fővárosi szövetségi bírót kérte fel, aki a vezetést el is vállalta. A mérkőzés pünkösd hétfőjén délután fél 5 órakor lesz. Előzőleg a NAC ifj. csapata játszik a Törökvs ifj. csapatával.

A NAC választmányi ülése. A NAC választmánya ma, esütörtökön este fél 9 órakor a Szalon-kávéház külön termében ülést tart, melyre a választmány tagjai ez uton is meghívátnak.

EGYESÜLETEK

A tanítók közgyűlése. A Bihar-megyei Általános Tanítóegyesület folyó évi május hó 21-én, délelőtt fél 10 órakor Nagyváradon, Nagyvárad város székházának nagytermében évi közgyűlést és ezt megelőzőleg diszgyűlést tart, melyre az egyesület összes tagjait, valamint a tanítószög haráit tisztelettel meghívjuk.

A diszgyűlés tárgya:

1. Üdvözlő dal. Előadja: a B. A. T. dárda.
2. Magdics Károly és Bodnár János ünneplése.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A választmány jelentése a lejárt ciklusról.
2. Tisztujtítás.
3. A tanítói fizetésrendezés ügye. Előadó: Sebestyén Dezső igazgató-tanító.
4. Költségvetések.
5. Indítványok és interpellációk.
6. A következő gyűlés idejének és helyének megállapítása.

Délután gyermekmajális lesz a Sport-téren az összes nagyvárúdi elemi iskolák bevonásával. Kezdeté 3 órakor. Este 8 órakor ugyancsak a Sport-téren tánemulatság a Tanítók Háza javára.

Tisztelt vendégeink és kartársaink kéretnek, hogy ugy a délelőtti disz- illetve közgyűlésen, mint az esti mulatságon egyszerű utcai ruhában sziveskedjenek megjelenni.

IGAZSÁG-SZOLGÁLTATÁS

A tisztásfalvi gyilkosok. Egyik délutáni lap azt írta tegnap, hogy a király a nagyvárúdi fogház két halálraíteltjének, Miklós Flórének és Dávid Tógyernek megkegyelmezett és a királyi leirat az iratok kapcsán leérkezett a nagyvárúdi törvényszékhez. Utána jártunk a dolognak és a legilletéke-sebb helyről azt az értesítést kaptuk, hogy a hir nem télel meg a valóságnak. Hivatalosan semmit sem tudnak a dologról, a király döntése még nem érkezett meg Nagyváradra. Természetesen addig, míg ez a királyi elhatározás meg nem érkezik, minden a tisztásfalvi gyilkosok sorsáról szüligőző hir, minden pozitív alapot nélkülöző találgatás.

NYILTÉR IRODALOM

A LA ROCHE és DARVAS

egyesült erdőpar r.-t. és testvérvállalatainak tisztviselő-kara mély fájdalommal jelenti, hogy szeretett főnökük, nagy tettekre hivatott vezérük és atyai jóakarójuk

DARVAS IMRE

vezérigazgató ur

folyó hó 7-én igaz bánatunkra jobblétre költözött.

Nagyszabásu egyénisége, nemes lelkülete és fenkölt szel-leme mindenkor tündöklő példaként fog előttünk lebegni, valamikép emlékét hiven meg-fogjuk őrizni.

Dr. Mendelényi Béla

ügyvédi irodáját

Széchenyi-tér I. (Rimanóczy palota)

helyezte át.

Alapított 1861.

Legjobb minőségű

BEL- ÉS KÜLFÖLDI

BÚTOROK

JUTÁNYOS ÁRBAN kaphatók

Állandó zongora raktár

Wallerstein Ferenc utódai

Daniberg és Waldner

bútoráruháza

Zöldfa-u. Telefon 458.

SZERKESZTŐI PÓSTÁJÁZÁS

Nagyvárad. Jónni fog, amint sőt tudunk rá keríteni.

A magyar gazdák szemléje.

A magyar gazdaszövetség folyóiratának áprilisi füzete Bernát István szerkesztésében a következő tartalommal jelent meg.

Magyar szövetkezők dicsérete (Bernát István.) A balkáni államok mezőgazdasági termelése és forgalmi viszonyai (Németh József.) Adatok a tanyai település reform-jához (dr. Czettler Jenő.) A borkartell (—ó—) Erőpróba (Br—y.) Dessewffy Aurél gróf a Magyar Földhitelintézetéről. Külön-félék: Szövetkezeti Hitelintézet Ausztriában. — Hitbizományok a parasztnak. — A magyar vasművek és gépgyárak országos egyesületének évkönyve. — A naturalizmus befolyása az európai kontinens gazdasági életére. — A legelőközösségek. — Néprajzi tárgyak gyűjtése.

Regényesarnok.

AZ ELHAGYOTT ROMA.

Történelmi elbeszélés.

Irta Dús László.

(Folytatás.)

48

— Vér a Quirinában! — az én házamban! — gyilkosság itt az én közelemben. Akárki legyen a gyilkos, fogjátok el, halál fejére!

A katona előre lépett, hogy megmondja Pietro Gaetano nevét, azonban a pápa kezével tiltóan intett és az ajtóra mutatott.

Mikor a népek tudtára adták, hogy hogy Pietro Gaetano, a gyilkost elfogták, a pápa kimondta rá az ítéletet, megnyugodott és elszóródva kisebb csoportokba verődve omlott szét és egész Rómában általános beszéd tárgya lett Severo Malatesta gyászos sorsa és bizony Pietro Gaetano nem sajnálta senki sem közülök.

A szentséges atya letérdelt a feszület előtt, összekulcsolt kezekkel, remegő ajakkal könyörgött az emberiség Megváltójához, hogy hártsa el szíveről és fejről a csapást, ne érje őt és az ő hozzátartozóit kimondott kegyetlen ítélete.

— Ha az enyéim közül való lenne a bűnös, megtörve bár, de némán túrném a te kezéd sulyát oh Istenem! — mondotta fejét lehajtva.

XVII.

Paola Colonna nagyon elkedvetlenedett amiatt, hogy hiába megy Andrea Pisano műtermébe, Pietro Gaetanoval nem találkozik soha.

Tudta, hogy Pietro épen ugy vágyik a találkozásra mint ő, valami okának kell lenni arra, hogy elmarad, de nem volt képes kitalálni.

Abban az időben, mikor a Malatesta-tragédia történt, Paola magához intette Fiammát és pajzán mosollyal mondotta:

— Fiamma edesem! Ma érzem, hogy találkozni fogok Pietróval, légy jó hozzám és görög mintára ugy fésüld hajam, hogy szebb legyek, mint bármikor voltam.

Fiamma komolyan válaszolt:

Ezt nem tehetem.

Miért Fiamma? Te mindig jó voltál hozzám.

A Colonnának, madonna, gyűlölk a Cajetaniakat, engem biztosan elűznének, hogyha növelném Gaetano szerelmét. Már pedig, madonna szép vagy és hogyha még szépséget rakor rád, olyan gyönyörű fogsz lenni, hogy megőrül a vágytól Cajetani.

A leány mosolyogva nézett Fiammára.

Fiamma, edesem, szeress engem!

Az asszony, kezében az aranyfésűvel, pillanatra megállott, hogy nézze a villogó fekete haját és szívja be annak illatát.

— Madonna! — válaszolt Fiamma, — hogyha valaki úgy szeret téged, mint én, az kész meghalni érted.

— Miért meghalni, mikor az élet gyönyörű?

— Meghálni akkor érdemes, madonna, mikor gyönyörű az élet, mert ekkor a tulvilágra gyönyört viszünk magunkkal, míg ha gyászunk, gyötrelmeink között halunk meg, fájó emlékeink követnek az örökkévalóságba.

A leány elgondolkodott, majd szeliden, mosolytalanul válaszolt a beszédre:

— Talán igazad van Fiamma, talán nincsen.

— Óh madonna! — mondotta Fiamma, — ez talán a legszomorubb az élet után. Mi csak azt tudjuk, hogy születünk, élünk és meghalunk, csak hogy a három szó középsője reánk nézve érthetetlen.

— Miért Fiamma?

— Mi, madonna, a gyönyörűséget csak távolról látjuk és hogyha megkívánjuk, csak gyötrelmet fakasztunk magunkra. Arany helybe tölté az Ur a gyönyör mézédese cseppjeit, csak hogy oly magasra helyezte, hogy elérnünk nem lehet hiába nyújtjuk utána kezeinket. De ti, Colonnák, olyan magasan vagytok felettünk, hogy a gyönyör kelyhét papucsaitok orrával rugjátok fel és ami kihull belőle egy-egy csepp ha ajkainkra hull.

Fiamma miközben ezt mondotta, Paola immár teljes szépségében kinőtt haján végig húzta az aranyfésűt.

— S ha egy csepp éri ajkaitokat megérintik-e annak édességét? — kérde a leány.

— Oh madonna, — válaszolt Fiamma, — nekünk az csak szomjat okoz, vágyakat kelt és befesti lelkünk komor képét. Ezért van aztán az, hogy a szerencsétlenek kitornek néha, rátk robannak és a gyönyör serlegét akarják kezükbe kaparítani és hogyha egy megragadhatja azt, ki issza fenéig és megőrül tőle, míg az okosabb szétloccsantja, hogy mézédese cseppjei szerte hullanak az emberek fejére, arcára, szeméire, ajkára, mellére egészen le a lábujja hegyéig és csak megmámorosodik tőle egy pillanatra és ezért a mámorért milliók áldozzák fel életüket, madonna.

És amikor rozmaringmintára befonta haját és görögösen körül csavarta fején a hajfonatot, örömtelten nézett Paolára Fiamma, megsimogatta fejét, eligazgatta hajszálait és így szólt:

— Szép vagy madonna! — szép vagy mint Vénus, a görögök istennője, aki szépségével elbódította a férfiakat. Vigyázz, madonna, te Colonna vagy!

Magára ölté hófehér selyemruháját, fejét és arcát fehér selyemesipkefátyollal fedte be és Fiamma kíséretében a szobrász műtermébe sietett, ahol Gaetanóval találkozni vágyott.

Area olyan volt, mint az alabástromra rózsaszínű felhőn átlengő hajnalpir, nagy kék szemében a szerelmi vágy lángja égett és ajkain mosoly lebegett.

Gyönyörű volt Paola, még szebbé varázsolta az álla alatt elhúzódó fehér selyemesipkefátyol, melyből area kiragyogott.

A műterembe érve nem vette észre, hogy a szobrász, Andrea Pisano, megdermedten állott előtte anélkül, hogy a Colonnát vagy csak a nőt megillető tiszteletteljes fogadásnak kifejezést adott volna, csak mereven nézett a leányra, hát ilyen gyönyörűnek még nem látott.

Paola hátra vetette fátyolát, a ni a nyakába hullott.

— Mester! — szólt a leány zengzetes hangon, — talán folytathatjuk a mintázást.

Andrea Pisano a leány szavaira összeszedte magát, de meglátszott rajta, hogy el van fogulva, testén remegés futott át, kezébe fogta az anyagot és szónélkül dolgozott rajta.

Fiamma távolabb állott és valami kívülről jövő zajra figyelt.

Előbb fejét emelte fel, mintha valamit szimatolna, azután bal karja mozdult meg és tenyerét füléhez tartotta, majd mintha indulni akarna, fölemelte jobb lábát, de ur-nőjére nézett és ismét csak letette. Egyre nagyobb izgatottság vett rajta erőt. Egyszer aztán nem gondolva semmivel, kirohant a szobából.

Andrea Pisano magára maradt a leánynyal.

— Fiamma nem tud ellentállani a kíváncsiságnak! — mondá Paola mosolyogva, — legkisebb neszre kifut, neki mindent látnia kell.

Andrea kezében megremegett az agyag.

(Folyt. köv.)

TÁVIRÁTOK

Ki lesz a hajdudorogi püspök.

Bécs, május 7.

(Saját tud.) A hajdudorogi görög katolikus püspökségre tudvalevőleg három nevet emlegetnek és pedig Hodobán Andrást, Miklóssy Istvánt és Orosz Pált. Ma Ferencz Ferdinánd trónörökös referáltatott magának erről az ügyről. Hir szerint a trónörökösnek is az a szándéka, hogy a püspökség élére erős kezű fiatal jó magyar érzelmi ember kerüljön. Így minden valószínűség szerint Orosz Pál lesz az új püspök.

Feloszlatták a német parlamentet.

Berlin, május 7.

A hivatalos lap mai száma császári kéziratot közöl, melyben a német képviselőházat feloszlatja, az uralkházat pedig elnapolja az uralkodó.

A cár Berlinben.

Pétervár, május 7.

A belügyminiszeri államtitkár s a csendőrség főparancsnoka a legközelebbi napokban Pétervárról Berlinbe utaznak, hogy a cár látogatására a szükséges intézkedéseket megtegyék. A cár a legutóbbi időig habozott, vajjon elfogadja-e a német császár meghívását, mert egy részről a politikai helyzet s más részről a trónörökös betegsége miatt nem tudta magát elhatározni. Miután a politikai helyzet most rendbe kezd jönni és a cárevics állapota is elég jó, a cár elhatározta magát a berlini utazásra.

Meggyilkolt rablóvezér.

Athén, május 7.

Larissából jelentik: Liodios görög rablóvezért Milaupi községben meggyilkolva találtak. Liodios volt az, aki bandájával Richter német mérnököt, a Zeiss-gyár megbízottját elrabolta és hosszú ideig fogságban tartotta. Ugylátszik, a rablóvezért most büntársai ölték meg.

Az orosz bíróság.

Pétervár, május 6.

Szerbia és Bulgária kormányai kölcsönösen felkérték Oroszország kormányát, hogy a szerződésük értelmében esetleg fölmerülő vitás kérdésekben vállalja el a birói szerepet. Oroszország értesítette a két országot, hogy csak az esetben hajlandó kérésüket teljesíteni, ha mindketten alávetik magukat a hozandó határozatnak, Bulgária már értesítette Oroszországot, hogy minden tekintetben elfogadja a határozatot. Szerbia még nem válaszolt.

Nagy razzia Budapesten.

Budapest, május 7.

(Saját tudósítónktól.) A belügyminiszter egyenes felszólítására a rendőrség nagy razziát tartott az összes klubokban. Öt körben házárdjátékot találtak. A „Karambol“ egyesület helyiségében dr Papp Gáspár adta a bankot, amelyet a rendőrség lefoglalt. Összesen 7800 koronát koboztak el. A miniszter megfigyelés alá helyeztetett még 16 kört. Pesten nagy a szörnyülködés.

Tisza István a prostitúció ellen

Budapest, május 7.

A leánykereskedelem elleni egyesület mai gyűlésén, Tisza István gróf hatalmas beszédet tartott a prostitúció ellen. Az egyesületi közgyűlés lelkesen ünnepelte Tisza Istvánt.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	—	—	—
Májusi buza	—	—	10.98
Októberi buza	—	—	11.70
Áprilisi rozs (1913)	—	—	—
Októberi rozs	—	—	9.69
Májusi tengeri (1913)	—	—	8.—
Juliusi tengeri	—	—	8.16
Áprilisi zab (1913)	—	—	—
Októberi zab	—	—	8.68

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	818.50
Osztrák hitelrészvény	—	624.—
4%-os koronajáradék	—	82.30
Osztr. magy. államv.	—	720.50
Jelzálogbank	—	430.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	515.—
Hazai bank	—	284.—
Magyar bank	—	551.—
Keresk. bank	—	3650.—
Rimamurányi	—	721.—
Salgótarjáni kőszén	—	772.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1068.—
Közuti vasut	—	626.—
Városi villamos	—	355.—
Adria	—	549.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad város katonai ügyosztályától.

11318—913. szám.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszter urnak folyó évi április hó 20-án 4057. elnöki sz. rendelete alapján, minthogy kételyek merültek a tekintetben, vajjon a szolgálatra kötelezettnek tényleges szolgálatát a Vdt. 31. §. 10. pontja, illetőleg a véd-törvényi utasítás I. rész, 112. §-ának 12. pontja értelmében akkor is el kell halasztani, ha ez elha-lasztásnak egyéb törvényes feltételei fennforognak ugyan, de a szolgálatra kötelezett egyén a tényleges szolgálatot már megkezdette, közhírré teszem, hogy ilyen esetekben a szolgálatra kötelezett egyén tényleges szolgálatának folytatása akkor lesz elhalasztva, ha

1. azok a viszonyok, a melyek a tényleges szolgálat elhalasztását megokolttá teszik a tényleges szolgálat első három hónapjában állanak be: vagy ha 2. A Vdt. 31. §-a szerinti kedvezmény iránt benyújtott kérvény a hadköteles tényleges szolgálá-tának első három hónapjában kerül eldöntésre.

Ha azonban az 1. /- alatt jelzett viszonyok csak a tényleges szolgálat első három hónapja után állanak be, akkor nem a tényleges szolgálatnak folytatása lesz elhalasztva, hanem a hadköteles a póttartalékba lesz áthelyezve. Hasonló eljárás lesz követve akkor, ha a 2. /- alatt jelzett kérvény felett csak a tényleges szolgálat első három hónapjának eltelte után hoznak határozatot. Ha azonban hivatalosan megállapítást nyer az, hogy a vonatkozó kér-vények a megjelölt időn túl való elintézését a félnek szándékos mulasztása vagy fondorkodása idézte elő abból a célból, hogy a tényleges szolgálat elhalasztása helyett a póttartalékba való áthelyezést eszközölje ki, akkor a hadköteles tényleges szolgálatának folytatását még abban az esetben is el lesz halasztva, ha a vonatkozó kérvény a jelzett 3 hónapnak lejártá után kerül eldöntésre. A tényleges szolgálat folytatásának elhalasztása esetében a hadkötelesnek újabb behívása alkalmával a tényleges szolgálatban eltöltött idője be lesz számítva. A hadköteles tehát abban az évben a meddig a tényleges szolgálat elhalasztatott a szabad-ságolásnak megfelelő naptári napra lesz a tényleges szolgálat folytatására behíva. Az itt foglalt rendelkezések azonban a véderőtörvény 30. vagy 31. §-ai szerinti kedvezmény utólagos megadásának lehetőségét nem gátolják abban az esetben, ha a kedvezmény alapjául szolgáló viszonyok a hadkötelesnek a tényleges szolgálatra való bevonulása után áll be és ha a tényleges szolgálat elhalasztásának törvényes előfelté-telei hiányzanak.

Nagyvárad, 1913. április 29.

Eleméry Ferenc,
katonai tanácsnok.

Fürdői menetrend.
NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 11
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 22
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 42
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 44

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:45 perckor, Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12:50 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Eladó

Luczerna termés.

A várostól 10 percnyire 4 kat. hold luczernás 1913. évi termése eladó.

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérv kötéit,

szuzpenzoriomok fecskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálcák, bidék,

anatómiai sérvkötők,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterem női és férfi kiszolgálására. Óriási nagyraktár Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

Másolat.

Kereskedelemügyi m. kir. minister. — 75813. VI. A. szám. Valamennyi Magyarországi törvényhatóságnak! Az acetylengáz előállításáról és világitási vagy más célokra való felhasználásáról az 1906. évi július hó 28-án 73354—1906. B. M. 47788—1906. B. M. szám alatt hivatali elődóm által az akkori belügyminiszter ural egyetértőleg kibocsátott szabályrendeletet belügyminisztérium vezetésével megbízott ministerelnök ural egyetértőleg a következő rendelkezéssel egészitem ki: — Tekintet nélkül súlyára hordozható minden olyan acetylengáz-fejlesztő készülék, a melynél a fejlesztő gázkorong és a készülék többi tartozékai olyan módon vannak egymáshoz vagy egy közös tartóhoz szerelve, hogy azok egységes szerves egészet képeznek és a melynek karbidtöltése 4 kg.-ot meg nem halad. — Egyben az idézett rendelkezés folyamánaképen a belügyminisztérium vezetésével megbízott ministerelnök ural egyetértőleg kijelentem, hogy a fennbiek szerint hordozhatóknak minősített acetylengáz fejlesztő készülék megvizsgálásáért az említett szabályrendelet mellékletét képező szabályzat 8. §-ának 2. és 8. pontja szerint 50+10=60 K díj a jelzett készülékek azonossági

vizsgálata után pedig az említett szabályzat 8 §-ának 11. c. pontja szerint 1 kor. 50 fillér díj-fizetendő. — Budapest, 1913. március hó 30-án. A minister helyett: Kálmán s. k. államtitkár.

Hivatalos másolat hitelűl.

Nagyvárad, 1913. május 3.

Darabanth,
kiadó.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövetfü gönyök, bútor szövetek, papi és egyenruák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Köröze-utca 13.

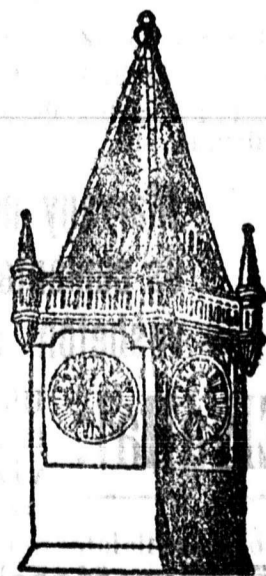
Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégebb és legmegbízhatóbb toronyóra készítő telepe. Olcsó árak, több évi jótállás. Villanyerő berendezés.

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld.

Ha nincs megelegetve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetelek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Nagyvárad város tanácsától.

ad. 4987—913. sz.

Pályázati póthirdetmény.

A városi tanács részéről 4987—913. szám alatt kelt s Nagyvárad város területén létesítendő nyári fürdő terveinek elkészítésére vonatkozólag kiadott pályázati feltételeket a Magyar Mérnök és Építész Egylet építészeti tervpályázatának megfelelőleg megváltoztatom.

Ehhez képest a pályázati feltételek 15-b. és 15-d. pontjai hatályon kívül helyeztetnek annyiban, hogy a város nem követel 1:100 léptékű terveket és részletes költségvetést, hanem ezek helyett csupán 1:200 léptékű terveket és megközelítő költségvetést.

A feltételeknek 16. 17. és 18. pontjai, amelyek szerint a részletes költségvetés alapján a város esetleg a fürdő kiviteli munkáival is megbizhatja a tervezőt el-esnek amennyiben a város a tervezők feladatát ezekkel a megszorításokkal súlyosítani nem kívánja.

Pályatervek 1913. évi június 15-ig adandók be.

Nagyvárad, 1913. május 1-én.

Rimler Károly, s. k.
polgármester.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.

Hölgyek,

kik önállóan fésülködnek, a divat legújabb hajpótlék ujdonságai minden variációban raktáron, bármikor kipróbálhatók

Hajfestészet.

Villany manicür.

Maison PÖLÖSKEI

női fodrásztermében

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 4.
Telefon 11-73. Telefon 11-73.

Szépségápolás.

Külön kozmetikai osztály, szépség-ápolás, arc-gőz, villanyvibrációs, arcmassázs, arc-ráncok rövid kezelés után elsimulnak, arc-hajjakat villannyal végérvényesen eltávolítok.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R-T. Nagyvárad, Bemér-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safe) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlet fél értékű tárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztosságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R-T.

A jó bornak nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitérő saját termésti borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta feivételnek.**

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a **Wolfram lámpák**

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre rafizetés nélkül hazhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyelletes szolgálata.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Vas és rézbutorok

mai naptól kezdve igen jutányos árban kaphatók
a Rákóczi-ut 13. sz. alatti
gyári raktárban.

Himzés, Csipke áruk
nagy mennyiségben érkeztek;
igen olcsó árakban lesz eladva.
Méterje 2 fillértől feljebb.

Nyári keztyű párja 36 fill.
1000 drb. férfing finom 1.94 f.
Harisnya és zsebkendő mindenárban.
Rákóczi-ut 14. volt Apolló mellett.

Kiadó lakások.

A Szacsvey-utca 18. sz. és a Smetka Gyógy-utca 1. szám alatt újonnan épült emeletes házakban több két-, három szoba, előszoba, alkov, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló földszinti és emeletes utcái és udvari lakások, továbbá műhelyre alkalmas helyiségek azonnal olcsón kiadó. Ugyancsak kiadó a Koltzvári utcán lévő volt baptista imaház és a Petőfi-utcában 1 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló udvari lakás. Értekezni

Pallay Lajos nagyváradai ügyvéd irodájában Szaniszló-utca.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és díszmű bútortasztalos
Sánc-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Parfumerie „HEZ” illatszertár.

BUDAPEST, VIII. Losonci-utca 13. sz.

Reklámunk óriási eredménye újabb reklámakelőre ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembe-szökőbb előnyöket biztosítunk.

Újabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)

1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító
1 drb. francia szappan (bármely illatban)
1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
1 könyv (60 lap) angol powderpapír
1 csomag dr. Heider-féle fogpor
1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel)
1 csomag amerikai Shampooon hajmosóper
1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)
Összesen 19 drb. 2 korona 50 filléért.

Szállítások naponta eszközöltetnek. Szétküldés: biztos postaképesítés érdekében vagy uánvét mellett, minek költsége 84 fillér, vagy a pénz előleges be-
küldése ellenében, a mely esetben a 2 kor. 50 fillér vételárhoz 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Ujdonság! Ujdonság!

Tündér harangok.

Bárki egy ora alatt megtanulhat rajta játszani. Kovácsolt vas állványon, 15 összehangolt ezüstfémszen-
gővel van ellátva. Erős szép kivitelben, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona. Wágner a „Hangszer Király”

országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházában
BUDAPEST, JOZSEF-KORUT 15. SZÁM.
Ovás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 22. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari magymentes
closetteket vízöblítéssel.
Angol-closett berendezést,
viztartány vagy önzáró clo-
sett csapokkal való öblítéssel.
Mindennemű épület- és dísz-
bádogos munkát. Világy-
erő gépekkel berendezve.

MŰKERTÉSZET!

Berecz József műkertésze
Nagyvárad, Vámház-u. 30.

Kitüntette számtalan sok esetben a kertészet terén.

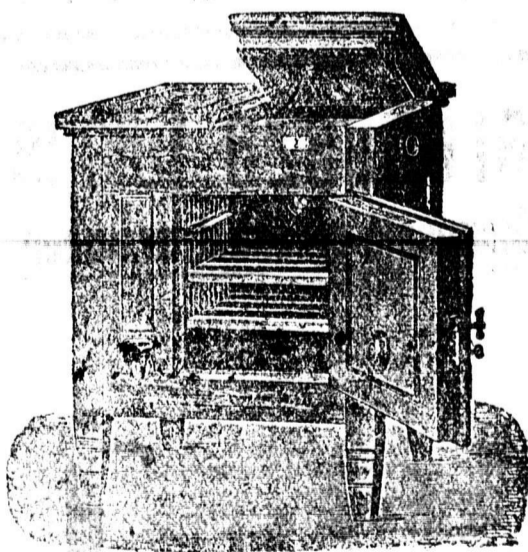
Ajánlja magát a kertészeti cikkek napenkénti szállítására, ugy helyben, mint vidékre: jutányos árak. Levélbeli megkeresések azonnal elintéztetnek. Kérjük e lapra hivatkozni.

Merza Kálmán

szíjgyártó, nyeres és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, úgymint: dísz- és igás-szerszámot, nyeret és versenystorokat. Kívánatra megrendelés után is készítek a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, feltűnő szolid árak mellett.

JÉGSZEKRÉNYEK | kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz,
FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK | asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek
vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

Legjobb és legizletesebb

csemege különlegességek,
legelsőbb rendű fűszerárak

előnyös árakban csak

Özv. Kádár Jánosné
elsőrangú fűszer- és csemege
kereskedésében szereshetők be.

Építész és házi urak szives figyelmébe.

DENGELEGI és BOTHÁZY

szerező, épület-, díszmű-bádogos, vízvezeték-berendező és esatornázási vállalata Nagyvárad. Kolozsvári-utca 44. szám

Elvállalunk: fürdőszobák berendezését és szagtalan angol klozettek felszerelését, házi csatornák szakszerű elkészítését, kőfaragó és beton műkő vállalkozók, homok és kavics telepük. — Ip. t. oklevéllel kitüntetve 1899. Költségvetés díjtalan. Meghívásra azonnal TELEFON 579. házhoz jövünk. TELEFON 579

MEGNYILLOTT A
PÁLMALIGET
étterem és sörcsarnok.

Uzsonna zene

a „Pálmaligetben“ Széchenyi-tér,

délután ¹/₂ 5-től ¹/₂ 8-ig. VARGA

ISTVÁN zenekara játszik, mindenféle kávéházi hűsítő italok, u g y m i n t: jegeskávé, fagyalt és szörpök, nemkülönben elsőrangú magyar és francia konyha, eredeti kőbányai sörök, hegyaljai borok, minden **szombat** és **vasárnap uzsonna zene**, állandóan minden este fenti zenekar játszik. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Szives látogatást kér

BREYER KÁROLY

a Pálmaliget vendéglő bérője.

Szent László-nyomda r.-társ.-nál
Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Névjegyek

a legolcsóbban beszerezhetők:

Kereskedelmi magántanfolyam!

Gyorsírás, gépirás, könyvvitel ker. számtan, magyar és német levelezés, szépirás.

A tanfolyam célja, hogy oly férfiak és nők kereskedők és iparosok, akiknek nem áll módjukban ker. iskolát végezni, a kereskedelmi életben való gyakorlati ismeretekre kiképeztesse.

Teljes kiképzés 4 hó.

Beiratkozások már most eszközölhetők
Méréselt tandíjjal! Egyleti tagoknak kedvezmény.

Állásközvetítés!

Könyvfelfektetés, mérlegkészítések, bizalmi könyvrevíziók, kereskedelmi meghívások pontosan és diszkréten eszközöltetnek.

DONAT tanfolyama Szabadság-u. 3.

Legrégibb és legmegbízhatóbb

nyaralási vállalat!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra épült és fővárosi mintára berendezett

**molykár elleni megóvó és
biztosító vállalatomra.**

Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőrme árukat, függönyöket, szőnyegeket stb. Azokat saját műhelyemben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatom vissza. Kivánatra azokért házhoz küldök, az üzlet tűz és és betörés ellen biztosítva van.

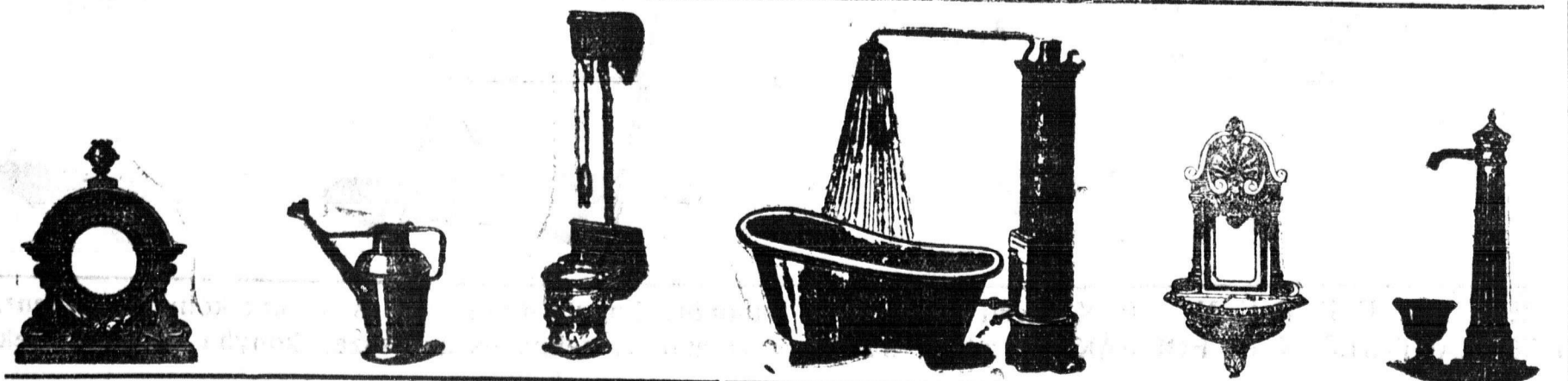
Becsés pártfogást kérve maradok kiváló tisztelettel:

ZBORAY GYULA,

szűcs üzlete.

Fő-utca 7. szám. Telefon 947.
Telep Körös-utca 32. Saját ház.

BALOGH JÁNOS bádogos és vízvezeték berendező telepe
Nagyvárad, Széles-utca 44. Telefon sz. 488.
Üri- és Szaniszló-utcákkal szemben.

A nagyérdemű közönség figyelmét tisztelettel felhívom 18 év óta fennálló jónevű üzletemre, ahol e szakmába vágó mindennemű munkálatokat ugymint eddig, a legpontosabban és lelkiismeretesen teljesítem. Nagybecsű megrendelőim támogatását kérve
kiváló tisztelettel
Balogh János.